

Lista med HBTQI+ relaterade begrepp

FRÅN HAT

TILL HOPP

Asexuell (ace): När någon inte känner sexuell attraktion till andra personer. En person kan fortfarande ha nära relationer och bli kär.

Agender: När någon inte identifierar sig med något kön alls.

Allierad: En person som inte själv är HBTQI+ men som stöttar HBTQI+ -personers rättigheter och hjälper till i kampen mot diskriminering.

Bisexuell (bi): När någon kan bli kär i eller attraherad av både tjejer och killar.

Cisperson: En person vars könsidentitet stämmer överens med det kön hen blev tilldelad vid födseln. Motsatsen till trans.

Cisnorm: Antagandet att alla är cispersoner och att det är det "normala".

Deadnaming/dödnamn: Att använda en transpersons gamla namn efter att de har bytt namn för att bättre matcha sin könsidentitet. Det är något som ska undvikas då det tydligt signalerar att könsidentiteten inte respekteras.

Drag: När någon klär upp sig och uppträder oftast som ett annat kön, ofta för att underhålla. Drag queens och drag kings är vanliga exempel.

Homosexuell: När någon blir kär i och/eller attraherad av personer av samma kön. Kallas också gay.

HBTQI+: Förkortning för Homosexuella, Bisexuella, Transpersoner, Queera och Intersexuella. Ett paraplybegrepp för olika sexuella läggningar och könsidentiteter. Plus står för många andra i communityt som inte omfattas av tidigare begrepp.

Hen: är ett könsneutralt pronomen som används istället för "han" eller "hon".

Heteronorm: Antagandet att alla är heterosexuella och att det är det "normala".

Ickebinär: En person som inte identifierar sig som tjej eller kille. En person kan vara något mitt emellan, både och eller något helt annat.

Intersex: Intersex betyder att en person föds med kroppsliga egenskaper, som kromosomer eller könsorgan, som inte helt passar in i de vanliga definitionerna av manligt eller kvinnligt.

Komma ut: När någon berättar för andra om sin sexuella läggning eller könsidentitet. Det kan vara en stor grej och kräver ofta mod. Några tycker inte alls att det är en stor grej, men respekt krävs oavsett. Viktigt att tänka på är att komma ut inte är något som sker bara en gång utan kan krävas i olika sammanhang.

Könsidentitet: Hur en person själv upplever och känner sitt kön, oavsett vad andra säger eller vad som står i ens pass.

Könsuttryck: Hur en person visar sitt kön genom kläder, frisyr, beteende, osv. Det behöver inte stämma överens med könsidentiteten.

Pansexuell (pan): När någon kan bli kär i eller attraherad av någon oavsett deras kön eller könsidentitet.

Pride: HBTQI+ -rörelsens mest synliga del, där HBTQI+ -personer firar sin identitet och kämpar för sina rättigheter med till exempel parader. Första paraden var i Örebro 1971 då en tiotal personer deltog.

Pronomen: Ord vi använder istället för namn, som "han", "hon", "hen" eller "de". Viktigt att använda rätt pronomen för att visa respekt för någons identitet.

Queer: Ett brett begrepp som kan betyda olika saker för olika personer, men oftast används för att beskriva någon som ifrågasätter normer kring kön, sexualitet, cis -, och heteronormativitet.

Regnbågsflagga: Symbolen för HBTQI+ -gemenskapen, med färgerna röd, orange, gul, grön, blå och lila. Varje färg har en egen betydelse. Finns fler flaggor som representerar egna identiteter och sexualiteter som tex Transflaggan och Lesbiska flaggan.

Sexuell läggning: Vem en person blir kär i eller attraherad av. Exempel är homosexuell, bisexuell och heterosexuell.

Transperson (trans): När ens könsidentitet eller könsuttryck inte stämmer överens med det kön som tilldelades vid födseln.

Lista med HBTQI+ relaterade begrepp

FRÅN HAT

TILL HOPP

- Asexuell (ace):
- Agender:
- Allierad:
- Bisexuell (bi):
- Cisperson:
- Cisnorm:
- Deadnaming/dödnamna:
- Drag:
- Homosexuell:
- HBTQI+:
- Hen:
- Heteronorm:
- Ickebinär
- Intersex:
- Komma ut:
- Könsidentitet:
- Könsuttryck:
- Pansexuell (pan):
- Pride:
- Pronomen:
- Queer:
- Regnbågsflagga:
- Sexuell läggning:
- Transperson (trans):

- **1944:** Avkriminalisering: Det blev lagligt att ha sexuella relationer med någon av samma kön i Sverige. Homosexuella personer kunde inte längre straffas för att ha relationer. Det slutade vara olagligt men ansågs vara en psykisk sjukdom i stället.
- **1972:** Synliggörande av transpersoner: En lag som gör det möjligt att ändra juridiskt kön införs.
- **1979:** Inte en sjukdom längre: Homosexualitet slutade att klassas som en sjukdom. Det hjälpte till att minska fördomar och diskriminering. Detta var tack vare ett 30-tal homosexuella aktivister som samlades utanför Socialstyrelsens huvudkontor i Stockholm i en aktion som kom att kallas "Socialstyrelsens ockupation".
- **1995:** Registrerat partnerskap: Samkönade par kunde registrera sitt partnerskap och få nästan samma rättigheter som gifta par (med vissa undantag, som rätten att vara föräldrar tillsammans).
- **1999:** Skydd mot diskriminering: Det kom lagar som skyddade homosexuella och bisexuella från att bli diskriminerade, till exempel på jobbet. (SFS 1999:133).
- **2003:** Adoption: Samkönade par fick rätt att adoptera barn. I de allra flesta fall handlade det om att adoptera ett barn som den andra parten i en relation redan var förälder till.
- **2005:** Insemination för kvinnliga samkönade par blev lagligt i Sverige efter ändringar i lagen om assisterad befruktning.
- **2009:** Könsneutralt äktenskap: Äktenskapsbalken ändrades så att samkönade par kunde gifta sig på samma sätt som olikkönade par.
- **2009:** Skydd för transpersoner: Diskrimineringslagen med fler diskrimineringsgrunder träder i kraft. Nu skyddas också människor med könsöverskridande identitet och uttryck mot diskriminering.
- **2013:** Tvångssteriliseringarna av personer som vill ändra juridiskt kön upphörde, först genom ett domstolsbeslut, sedan genom en lagändring.
- **2016:** Ekonomisk kompensation för övergrepp Regeringen bestämde sig för att betala ut ett skadestånd till transpersoner som hade blivit tvångssteriliserade. Detta skedde genom en tillfällig lag som gällde mellan 2018 och 2020.
- **Nutid:** Fortsatt arbete: HBTQI+ -rörelsen jobbar fortfarande för att förbättra rättigheterna för HBTQI+ -personer och minska diskriminering. Det finns fortfarande utmaningar.